

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Veteris Hominis Per Expensa Quatuor Novissima Metamorphosis, Et Novi Genesis

Stanyhurst, Guillaume

Coloniae, Anno 1702

VD18 1237699X

Caput VIII. Ingens Beatis est lætitiæ materia, singulorum inter se
concordia, & amor.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51849](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51849)

CAPUT VIII.

Ingens Beatis est letitia materia, singulorum inter se concordia, & amor.

[a] **C**Hristus, ut electos suos in mundi jam deficientis occasu consolaretur, eorum animos inter tot turbidas cæli, terræque tumultuantis tempestates erigeret; his illos verbis adhortatur. [b] *His autem fieri incipientibus, respicite, & levate capita vestra.* Non vult illos despiciere terras, sed respicere cælos: *Levate capita vestra*, id est, mentis atque intelligentiæ aciem attollite; abite, & affectu, & re etiam ipsâ à terra, mundumque hunc aspectabilem contemnite. Opportuno planè consilio; quia ut rectè Galfridus: *Non expectemus, ut mundus nos obruat: & necesse est, ut rna.t* Et vos ex mediis hujus turbulenti mundi fluctibus, quibus involvimini, levate capita vestra ad portum. Ex hoc cœno, luto, & fæcibus, quibus volutamini,

S 3

le-

a *Gaudium* ex societate Sanctorum
& eorum amor. b *Luc. 42. 18.*

levate capita vestra ad paradisum.
 Ex hoc luctuoso carcere, ex hoc ma-
 isto exitio, ex hac valle lachrymarum,
 levate capita vestra ad illud regnum,
 ad patriam, ad montem Domini, cæ-
 lestem Jerusalem. Ad hoc ipsum
 piissimis nos verborum aculeis stimu-
 lat Regius Propheta: [a] *Filii homi-
 num usquequo gravi corde; ut quid di-
 ligitis vanitatem, & queritis menda-
 cium? filii hominum, quorum origo
 cælestis, sator Deus, forma Divina,
 Anima immortalis, corpus erectum;
 filii hominum, quibus patria est cæ-
 lum, merces Dei possessio; vestis, gra-
 tia, expectatio æterna gloria. Usque-
 quo gravi corde? Animi vestri, cum
 sint spiritus, subtiles sunt, cælos pe-
 netrant, comparantur Angelis, Deum
 imitantur; cur humi cor defigitis,
 per solum repitis, infra terram ab-
 jicitis? filii hominum, si filii bellua-
 rum, aut brutarum pecudum essetis,
 non mirum esset, vos pronos specta-
 re terram, & prono affectu ferri ad ter-
 rena.*

a Psalm. 4. 3.

rena. Verum, *fili hominum*, rationis participes, totius universi Principes, quorum Animæ è cælo fatæ, in cælum aspirant: quorum oculi in supremo capite collocati, quasi supernorum speculatores; quorum mens tendit in verum, voluntas rapitur ad bonum. *Usquequo?* Non fat temporis vanitati consecratum? non fat effret, semel & iterum in veterem vilitatem degenerasse? *Usquequo?* Abiit futilis infantia; expiravit fatua pueritia; evanuit insana juvenus, præteriit virilis ætas, properas segnis senectus, instat mors, imminet æternitas. Vos ergo, qui hætenus fuistis, gravi corde, levate capita vestra illic, ubi est merces vestra: & quam illa copiosa futura sit, ex copiosissimo gaudio, quo Beati perfunduntur, ob gloriosam cælitum societatem, mutuam amorem, summam concordiam intelligite. Homines in hoc mundo sunt tanquam in itinere viatores, in diversorio hospites, in exilio advenæ: at ve-

rò, ubi ad patriâ pervenerint, tunc demũ audiunt ex ore magni illius Patris familias: [a] *Jam non estis hospites, & advena; sed estis cives Sanctorum, & domestici Dei?* Modò dispiciamus, quales sint, qui admittuntur illic & cives, & domestici. Quærit Regius Vates: [b] *Domine, quis habitabit in tabernaculo tuo?* Respondet Deus: *Qui ingreditur sine maculâ, & operatur justitiam.* Itaque nemo unus illic est cum minima vel in anima labe, vel in fronte ruga, vel in vultu nævo, vel in veste maculâ. Illic nil intrat coinquinatum. Apud veteres, templa habebant fontes, quibus ante ingressum quilibet diluebatur: Inde & templa hujusmodi, delubra, à diluendo vocabantur, teste S. Isidoro. [c] Sic antequam ingredimur magnum illud templum veri illius Salomonis; necesse est, labes omnes eluere: quia nil coinquinatum intrabit in Regnum cælorum. [d] *Ipsa verò civi-*

tas,
a *Ad Ephes. 2.* b *Pf. 14. 1.* c *15. Ety-*
mol. c. 5. d *Apoc. 21.*

tas, (ait S. Joannes) *aurum mundum simile vitro mundo*. Non est vel minimus illic pulvisculus; multò minus in plateis cœnum, aut lutum, aut fæx. Illic sunt lilia, sed sine lolio; rosæ, sine spinis, aurum, sine scoriâ; uvæ, sine labruscis, granum, sine palea; frumentum, sine zizanio. Hoc innuit Isaias, his verbis: [a] *Hierusalem civitas sancta, non adjiciet ultra, ut pertranseat per te incircumcisis, & immundus*, scriptum est: [b] *foris canes*. In illa patria, nullus est cum Abele, Cain, qui occidat: in illo regno, nullus cum Davide, qui persequatur Saul in illa familia, nullus cum Jacob Esau, qui oderit: in illa domo, nullus cum Isaaco, qui pugnet Ismaël: in illo Collegio, nullus est cum Apostolis, qui prodat, Judas. Nulli ibi claudi, manci, luscii. loripedes, gibbosi; sed omnes staturâ corporis æquales, colore candidi, corpore integri, formâ speciosissimi; omnes innocentes, sapientes, nobiles, affabiles. Deinde, si

juxta

a Isa. 51. b Apoc. 22.

juxta tritum adagium : In omni re
 varietas delectat : hujus profectò de-
 lectationis copiosissima erit materia,
 quia maxima erit in tanta societate
 varietas. Primò erit varietas sexuum,
 viri, fæminæ, & neutri Angeli, in
 quibus tres Hierarchiæ; in qualibet
 tres Chori. Secundò, varietas na-
 tionum: [a] *Ex omnibus Tribubus, lin-
 guis, nationibus, populis*, ut loquitur
 S. Joannes, qui tamen omnes se mu-
 tuò intelligent, quia quilibet omni-
 bus linguis loqui poterit. Tertiò,
 erit varietas statuum; alii Patriar-
 chæ, alii Prophetæ, Apostoli, Mar-
 tyres, Episcopi, Doctores, Monachi,
 Eremitæ, Virgines, Viduæ, Conju-
 gati. Quartò, diversitas meritorum
 in quovis Ordine: sicut enim stella
 differt à stella in claritate, & alia est
 claritas Solis, alia Lunæ; ita & in
 Sanctis erit varietas gloriæ. Jam, si
 varietas stellarum in cælo; varietas
 florum in horto, varietas herbarum
 in prato, arborum in f. a, avium

in

a Apoc. 5. 9.

inaëre, ciborum in mensa, nationum in terra; varietas pennarum in pavone, piscium in mari, vel expressa tantum in libris, aut tabulis a deo delectet; quæ erit delectatio, videre in tanta multitudine tantam varietatem? Quale gaudium erit, illic vivos præsentisque spectare in cælo, quorum nunc ossa veneramur in sepulchro. Magni pendimus in theca aliqua argentea gestare ad collum, illorum vel cineres, vel partem vestis: deinde multorum dierum conficimus itineta, ut vel loca, ubi sepulti sunt, lustremus; illorum favillas & cineres, proni, corporis reverentia collimus, & dissuaviando osculamur, quid erit videre illorum corpora, quorum hîc veneramur vel ossa? Quanti æstimamus Augustini scripta, Chrysostomi Homilias, Gregorii Libros, Thomæ Doctrinam? quid erit, Magnos illos Heroes audire loquentes in cælis, quorum scripta sic admiramur in terris? Quanta erit voluptas, eorum consuetudine familiaria-

liariter uti ? quas tametsi nunquam
 viderimus, eorum tamen memoriam,
 festis diebus, cæremoniis, rituque
 solenni celebramus. Sed præcipuum
 gaudium, quod percipiunt Beati, est
 ex tanta illa Cælitum omnium inter
 se concordia. Nullæ enim in tam nu-
 merosâ cælestium Civium turbâ, e-
 runt turbæ. Adeò enim arcto charita-
 tis, & sinceræ amicitia vinculo co-
 pulantur; ut non ita firmis compagi-
 bus membra membris adhæreant.
 Nulla enim ibi contradictio, oppo-
 sitio, altercatio, ambitio, æmulatio.
 Omnes idem volunt, idem nolunt;
 quia omnes unam, & eandem habent,
 & observant regulam, Dei volunta-
 tem refragari amplius non possunt.
 Majores illic gloriâ impensissimè dili-
 gunt se inferiores: hi contra officiosis-
 simè colunt, & venerantur eos, qui si-
 bi gloriâ præcellunt; & de gratiis in
 eos collatis maximoperè, & collætan-
 tur, & congratulantur. Bonum unius,
 bonum est omnium, & omnium u-
 niuscujusque sigillatim: quisque nam-
 que

que bonum ejus, quem diligit, tanquã
 proprium sibi adscribit; quin tan-
 tum, ne dicam amplius gaudet quis-
 que de bono alterius, ac de proprio,
 idque per exuberantis charitatis ex-
 cessum. Omnes eidem mensæ assi-
 dent Divinitatis: omnes eodem bi-
 bunt e calicè; omnes ex eodem fon-
 te hauriunt. Deus siquidem in omni-
 bus, & omnes in Deo; ipse illis o-
 mnia. Ac proinde nulli afficiuntur,
 nisi ipsi; adeò ut illos sibi uniens, il-
 los & invicem uniat, & connectat,
 juxta vulgatum illud Philosophiæ a-
 xioma: *Quæ sunt eadem uni tertio,
 sunt eadem inter se.* O Beatam socie-
 tatem! in qua multitudo sine con-
 fusione; magnitudo, sine ambitio-
 ne; varietas, sine contentione: inæ-
 qualitas, sine discordiã; æterna, sine
 diminutione Charitas reperitur. Un-
 de Sanctus Augustinus, exponens illa
 verba; *Laudate Dominum in Sanctis e-
 jus,* [a] ait, Sanctos ipsosmet esse tu-
 T bam,

a In Psal. ult.

bam, Psalterium, cytharam, tympanum, & chorum, chordas, organum, & cymbala bene sonantia, quibus ibi dicuntur laudare Deum. Ipsi siquidem, etsi diversa sint instrumenta, & diversos recidant sonos, & tonorum differentias, uti in musicâ: omnes tamen aptissime consonant, & hâc differentiarum consonantiâ Deum concordissime laudant. Illic ergo, cum futura sit perfectissima Charitas, illa faciet quoque omnia communia. Pro hâc impetrandâ orabat olim Christus Patrem, cum diceret: *Rogate Pater, ut illi unum sint, per amorem, scilicet, [a] Sicut nos unum sumus, per naturam.* Itaque omnes & Angeli, & Beati homines unum sunt, magis, quàm membra unius, ejusdemque corporis; quia omnes participant de eodem spiritu, qui dat omnibus unum esse, & unam beatam vitam. Unde qua-

a Joann. 17. 10.

so , membra unius corporis tantam inter se habent unitatem , & concordiam ? Causa est ; quia omnes de unâ , eâdemque formâ communicant , quæ est una , eademque Anima : quæ dat unicuique esse unum , & vitam unam. Si anima , seu spiritus humanus tantæ sit virtutis , ut possit inter membra tam longè inter se , & natura & officio differentia , ut sunt pedes , & caput , tantam unitatem conciliare : quanto magis poterit spiritus Divinus , per quem vivunt omnes Electi , tantam ; & multò perfectiorem unitatem facere inter ipsos cœlorum cives , & incolas. Jam verò , si hoc modo unitas , & amor omnia communia faciat , tam bona , quàm mala ; quantam lætitiâ unus Electus ex gloria capit omnium aliorum , dum quemlibet , & singulos amat sicut seipsum ? Nam (ut Divus Gregorius loquitur) hæreditas cœlestis pro toto exercitu Sanctorum est u-

na , & pro uno illorum , tota : singuli enim de gaudio omnium tantam percipiunt lætitiã , quantam perciperent , si ipsi omnium possiderent. Quid jam hinc sequitur , nisi , quemadmodum Electorum infinitus quasi est numerus ; ita & singulorum gaudium futurum sit infinitum ? Ut autem cœlo potiamur , hanc prudentiæ regulam sectemur : videlicet ut non rarò totius vitæ nostræ rationes ob oculos nobis subjiciamus , eamque accuratè ad hanc amussim componamus ? An vitæ hæc mea , quam hoc modo duco , cœlo sit digna ? Quidquid Christus prohibet , facio ; quidquid faciendum præcipit , rejicio : sperno ejus consilia ; non audio ejus monita ; despicio mandata ; violo ejus leges ; non obtempero ejus instinctibus : ficcine itur ad astra ? Deinde vehementer conducet , ut singulas sæpè actiones respiciam , meipsum interrogando : Estne hæc actio confen-

tanea vocationi meæ ! atque adeo ducitne hæc actio ad cœlum ? Estne talis , ut mercedem inde , & bravium à cœlesti Agenothesi expectare liceat ; imprudens sum , si exequar illam , unde ad æterna bona mihi aditus vel intercipitur , vel impeditior redditur. Hæc regula opera sua omnia metiebatur sanctus Ludovicus Galliarum Rex , qui sceptrum ad modum obelisci artificiosè elaboratum in annulo inclusum gerebat , cum hoc symbolo : *Volo solidum , perenne* , quasi dicat , omnia dicta , facta , cogitata volo , ut cœlum & æternitatem spectent. Sed mentes hominum fascinat amor terræ. Hostis offert pomum , ut rapiat Paradisum : terram cum auro suo ingerit , ut subtrahat cœlum ; voluptates fluxas obtrudit , ut auferat æternas ; honoris fumum venalem offert , ut adimat immortalitatis gemmam. Concludo cum Div. Bernardo,

[a] *O verè miser homo , ut miser-*

T 3

rum

a *Serm. de miseria hominis.*

rum pascas corpus, & vestias, & carnis voluptatibus, quæ post paucos dies à vermibus devorabitur, satisfacias, sollicitus laboras; discurras, vigilas, & somnum non capis, ut repleas ventrem. & pro Animâ tuâ, quæ Deo presentanda est, cur non sollicitus fatigaris, ut ipsam pascas bonis operibus, & induas virtutibus, ne appareat nuditas ejus? *Va tibi est! & vatibi erit!* quia reddes, quæ sunt Cesaris Cesari; & non quæ sunt Dei, Deo. *Vide miser,* quia totum, est vanitas; totum, est stultitia; totum, dementia, quidquid facies in hoc mundo, præter id solum, quod in Deum, & propter Deum, & honorem Dei facies.